

Образложение на Буџетот на Општина Берово за 2022 година

Согласно член 2 точка 8 од Законот за буџети („Службен весник на Република Македонија “ број 64/05, 4/08, 103/08, 156/09, 95/10, 180/11, 171/12,192/15, 167/16 и Службен весник на Р.С.М. бр.151/21) Буџетот на единиците на локална самоуправа претставува годишен план на расходи и приливи и ги вклучува основниот буџет, буџетот на дотации, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности.

Буџетот на општината содржи: **општ, посебен и развоен дел.**

1.Општиот дел ги содржи вкупните приходи и другите приливи и вкупните расходи и другите одливи на буџетот за фискалната година, како и глобалните проекции на приходите, приливите, расходите и одливите за наредните две година (вклучувајќи го и планираниот дефицит).

2.Посебниот дел содржи план за одобрените средства по програми и потпрограми.

3.Развојниот дел ги содржи плановите на програми за развој прикажани по развојни проекти. Во развојниот дел на буџетот се прикажуваат среднорочни планови за програмите за развој наменети за развојни инвестиции одобрени од Советот на општината.

Општ дел на Буџетот на општината

Член 1 од Буџетот на Општината за 2022 година се состои од преглед на планираните приходи и расходи во билансот на приходи и билансот на расходи на општината за 2022 година кои се во буџетска рамнотежа.

Збирот на вкупните приходи и приливи мора да биде еднаков на вкупните расходи и одливи со што се воспоставува буџетска рамнотежа.

Посебен дел на буџетот на општината

Планираните расходи за Буџетот за 2022 година не смеат да ги надминат планираните приходи и приливи за фискалната година односно обезбедените средства од сопствените приходи и други приливи со кои се финансираат расходите. Посебниот дел е прикажан по програми со кои се финансираат расходите и претставуваат составен дел на Буџетот.

Развоен дел на Буџетот

Согласно член 21 б од Законот за буџетите развојните програми потребно е да се подготват и одобрат од страна на органите на општината и тоа во следната процедура:

Градоначалникот на општината доставува Предлог – план на програми за развој усогласен со насоките од циркуларот и истиот го доставува до Советот на општината.

Советот на општината го одобрува Предлогот на план на програмите за развој усогласен со насоките од циркуларот и истиот го доставува до Советот на општината.

Советот на општината го одобрува Предлогот на план на програмите за развој најдоцна до 15 Ноември во тековната година.

Одобрениот план за програми за развој е составен дел на предлогот – Буџетот на општината.

Вкупниот Буџет на општина Берово за 2022 година изнесува 312.690.000,00 денари од кои 98.224.142,00 денари се однесуваат на основниот буџет на општината, 16.199.000,00 денари се средства планирани во сметката за самофинансирачки активности, 158.523.577,00 денари се средства одобрени за блок дотација, планирани средства од сметката за донации се 39.743.281,00 денари и сметка за кредити 0 денари.

Согласно добиениот буџетски циркулар со број 08-8917/1/1 од 21.09.2021 година и дополнувањето на насоките за подготовка на буџетите на ЕЛС со архивски број 08-8917/2 од 19.11.2021 година во прилозите 5 од насоките и дополнувањето на насоките на Министерството за финансии, одобрената дотација за ДДВ за 2022 година за општина Берово изнесува 28.061.943,00 денари, максималниот износ на сопствени приходи во основниот буџет изнесуваат 66.162.444,00 денари кои се зголемени за 4.000.000,00 денари, средства кои Биро за регионален развој ги има уплатено во текот на месец декември на посебната наменска сметка на општината, Општина Берово – Спортско рекреативен и езерски туризам на Беровско езеро – 7020140002789Ц8 и истите ќе бидат искористени во 2022 година кога е предвидена и реализацијата на проектот.

Овие средства во Буџетот на Општина Берово за 2022 година се планирани на приходна потставка 741114 – Пренесен вишок на приходи од претходна година.

Согласно горенаведеното планираниот основен буџет на општина Берово е во износ од 98.224.142,00 денари.

ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

I. Приходи на Општина Берово

Планираните извори на приходи од кои ќе се финансираат расходите на Општина Берово во Буџетот за 2022 година се дадени во следната табела:

Вид – извор на приходи	износ	Процент на учество во вкупните приходи
Даночни приходи	31,804,000	10%
Неданочни приходи	20,550,000	7%
Капитални приходи	8,055,000	3%
Трансфери, донации	252,281,000	80%
Вкупно:	312,690,000	100%

Од табелата се гледа дека најголемо учество во вкупните приходи со 80% имаат трансферите и донациите наменети за финансирање на надлежностите од областа на образованието, културата, социјалната заштита и пожарникарството. Тука се планирани и трансферите од Агенцијата за патишта, дотациите од приходи од ДДВ, тековните и капиталните трансфери од други нивоа на власт. Потоа се даночните приходи со 10%, тука се планирани приходите од персонален данок, даноците на имот, комуналните даноци и дозволите за вршење на дејност. Со 7% се неданочните приходи, тоа се приходи од самофинансирачките активности на буџетските корисници, приходи на општината од административни такси, планираната закупнина од објекти и опрема, приходите од 3% од каско осигурување и други неданочни приходи.

За 2022 година капиталните приходи се проектирани на износ од 8,055,000 денари, односно 3% од вкупно планираните приходи.

а) Даночни приходи

Даночните приходи во 2022 година се планираат во износ од 31,804,000 денари при што нивниот распоред по видот на даночниот приход е даден во табеларниот приказ:

Приходно конто	Вид на даночен приход	износ	Процент учество даночните приходи на во
711	Данок од доход , од добивка и од капитални добивки	2,195,000	7%
713	Даноци на имот	9,297,000	29%
717	Даноци на специфични услуги	18,017,000	56%
718	Такси на користење или дозволи за вршење на дејност	2,295,000	8%
	Вкупно:	31,804,000	100%

Кај структурата на даночните приходи може да се забележи дека најголемо учество ќе имаат приходите остварени од даноците од специфични услуги. Тука спаѓаат комуналната такса за привремен престој, за назив на фирма, комуналната такса за уличното осветлување, надоместокот за уредување на градежното земјиште и други комунални такси.

Ако посебно се анализираат само даноците од имот се согледува следната структура и учество во вкупниот износ на овој вид данок:

Приходно конто	Вид на данок на имот	износ	Процент на учество во даноците на имот
7131	Данок на имот	3,677,000	39,5%
7132	Данок на наследство и подарок	1,100,000	11,8%
7133	Данок на промет на недвижности и права	4,500,000	48,5%
7135	Камата за ненавремено плаќање на данок на имот	20,000	0,2%
	Вкупно:	9,297,000	100%

б) Неданочни приходи

Структурата на неданочните приходи за 2022 година во вкупниот Буџет на Општина Берово е претставена во следниот табеларен приказ:

Приходно конто	Неданочен приход	износ	Процент на учество во неданочни приходи
722	Глоби, судски и административни такси	605,000	3%
723	Такси и надоместоци	8,895,00	43%
724	Други владини услуги	8,424,000	41%
725	Други неданочни приходи	2,626,000	13%
	Вкупно:	20,550,000	100%

в) Капитални приходи

Капиталните приходи за 2022 година се проектирани на износ од 8,055,000 денари и тоа од продажба на градежно земјиште, надоместок за експлоатација на минерални суровини, од наплатени приходи од легализација на бесправно изградени објекти.

Приходно конто	Капитални приходи	износ	Процент на учество во капитални приходи
733	Продажба на земјиште и нематеријални вложувања	8,055,00	100%

г) Трансфери и донации

Учеството на трансферите и донациите во вкупниот Буџет на Општина Берово за 2022 година се застапени во следните износи:

Приходно конто	Трансфер - донација	износ
741	Трансфери од други нивоа на власт	212,537,719
742	Донации од странство	33,667,310
744	Тековни донации	6,075,971
	Вкупно:	252,281,000

II. РАСХОДИ НА ОПШТИНА БЕРОВО

Анализа на расходите на Општина Берово по намена

Во посебниот дел на Буџетот се планираат одобрените средства по програми, потпрограми и ставки со прикажување на расходите согласно економската и функционална класификација.

Уште од процесот на децентрализација од 2005 година во Буџетите на Единиците на локална самоуправа е воведена функционалната класификација која ја објавува Статистичкиот оддел на Обединетите Нации, а претставува синтеза на расходите по нивна намена. За да се исполнат барањата на оваа класификација, сите потпрограми во Буџетот

на ЕЛС добиваат свој код, односно функционална ставка и потставка кои се однесуваат на одредена намена со што се добива преглед на средствата со кои ќе бидат финансирани одредени функции на Општината, односно делот на капиталните расходи кои се однесуваат на финансирање на одредени капитални проекти.

Во следниот табеларен приказ се дадени основните функционални ставки, односно намените во кои се распоредени трошоците на Општината:

701	ОПШТИ ЈАВНИ СЛУЖБИ	42,311,000
703	ЈАВЕН РЕД И МИР	9,866,000
704	ЕКОНОМСКИ РАБОТИ	21,186,742
705	ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА	30,971,931
706	ЖИВЕАЛИШТА И РАЗВОЈ НА ЗАЕДНИЦАТА	24,739,000
707	ЗДРАВСТВО	216,000
708	РЕКРЕАЦИЈА, КУЛТУРА И РЕЛИГИЈА	6,988,977
709	ОБРАЗОВАНИЕ	152,642,350
710	СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	23,768,000

1. За општи и јавни служби во 2022 година се планира буџет од 42,311,000 денари

Програма	Планирани трошоци
A00 – Совет на Општина	8,593,000
A10 – Изборни активности и референдуми	495,000
D00 – Градоначалник	5,444,000
E00 – Општинска администрација	24,119,000
EA0 – Капитални трошоци на Општината	3,660,000

2. За јавен ред и мир се планирани 9,866,000 денари:

Тука се планирани противпожарните услуги и тоа од програмите:

Програма	Планирани трошоци
Њ00 – Противпожарна заштита	9,836,000
ЊA0 – Противпожарна заштита (капитални трошоци)	30,000

3. За економски работи, во Буџетот на Општина Берово за 2022 година планирани се 21,186,742 денари

-За рударство, занаетчиство и градежништво планирани се 1,150,000 денари.Овие средства ќе бидат реализирани преку следните програми:

Програма	Планирани трошоци
ФА0 – Уредување на градежно земјиште (капитални трошоци)	1,150,000

-За транспорт се планирани 19,576,742 денари.Овие парични средства ќе бидат реализирани преку следните програми:

Програма	Планирани трошоци
J60 – Одржување и заштита на локални патишта,улици и регулирање на режим на сообраќајот	1,300,000
ЈД0 – Изградба и реконструкција на локални патишта и улици	18,126,742
ЈФ0 – Изградба на сообраќајна сигнализација	150,000

-За останати индустрии планирани се 460,000 денари кои ќе бидат реализирани преку следната програма:

Програма	Планирани трошоци
Г20 – Поттикнување на развојот на туризмот	460,000

4. За заштита на животната средина, во Буџетот на Општина Берово за 2022 година планирани се 30,971,931 денари кои ќе бидат реализирани за:

- За управување со отпадоците планирани се 25,681,931 денари.Овие парични средства ќе бидат реализирани преку следните програми:

Програма	Планирани трошоци
J40 – Јавна чистота	2,690,000
ЈК0 – Јавна чистота (капитални расходи)	250,000
МББ – Волонтери преку граница	22,741,931

- За управување со отпадни води планирани се 3,850,000 денари. Овие парични средства ќе бидат реализирани преку следните програми:

Програма	Планирани трошоци
J20 – Одведување и пречистување на отпадни води	150,000
JI0 – Изградба на системи за одведување и пречистување на отпадни води	3,700,000

- За заштита на животната средина планирани се 1,440,000 денари. Овие парични средства ќе бидат реализирани преку следните програми:

Програма	Планирани трошоци
J70 – Одржување и користење на паркови и зеленило	1,400,000
P10 – Заштита на животната средина и природа	40,000

5. За живеалишта и развој на заедницата, во Буџетот на Општина Берово за 2022 година планирани се 24,739,000 денари кои ќе бидат реализирани за:

- За живеалишта и развој на заедницата планирани се 6,125,000 денари. Овие парични средства планирани се за реализација на развојната програма:

Програма	Планирани трошоци
ГАА – Штип и Берово заедно за подобрување на условите за живот на ромските заедници	6,125,000

- За развој на заедницата планирани се 6,514,000 денари. Овие парични средства планирани се за реализација на следните програми:

Програма	Планирани трошоци
Ф10 – Урбанистичко планирање	1,000,000
Г10 – Поддршка на локалниот економски развој	4,744,000
Ј00 – Одржување на урбаната опрема	150,000
ЈН0- Урбана опрема (капитални расходи)	620,000

- За водоснабдување планирани се 1,250,000 денари.Овие парични средства планирани се за реализација на следната програма:

Програма	Планирани трошоци
ЈГ0 – Изградба на системи за водоснабдување	1,250,000

- За осветлување на улици планирани се 10,350,000 денари.Овие парични средства планирани се за реализација на следните програми:

Програма	Планирани трошоци
Ј30 – Јавно осветлување	6,100,000
ЈА0 – Изградба на јавно осветлување	4,250,000

- За други живеалишта и развој на заедницата планирани се 500,000 денари.Овие парични средства планирани се за реализација на следната програма:

Програма	Планирани трошоци
Ј80 – Други комунални услуги	500,000

6. За здравство, во Буџетот на Општина Берово за 2022 година планирани се 216,000 денари кои ќе бидат реализирани за:

- За други функции на здравство планирани се 216,000 денари.Овие парични средства планирани се за реализација на следната програма:

Програма	Планирани трошоци
Т10 – Унапредување на здравствената заштита	216,000

7. За рекреација,култура и религија во Буџетот на Општина Берово за 2022 година планирани се 6.988,977 денари кои ќе бидат реализирани за:

- За спортски и рекреативни услуги планирани се 1,100,000 денари.Овие парични средства планирани се за реализација на следната програма:

Програма	Планирани трошоци
Л00 – Спорт и рекреација	1,100,000

- За услуги за култура планирани се 5,888,977 денари. Овие парични средства планирани се за реализација на следните програми:

Програма	Планирани трошоци
К10 - Библиотекарство	50,000
К20 – Музичка и сценско уметничка дејност	3,973,977
К30 – Музејска и кинотечна дејност	40,000
К40 – Културни манифестации и творештво	1,605,000
КА0 - Културни манифестации и творештво (капитални расходи)	220,000

8. За образование во Буџетот на Општина Берово за 2022 година планирани се 152,642,350 денари кои ќе бидат реализирани за:

- За педагошко и основно образование планирани се 113,448,387 денари. Овие парични средства планирани се за реализација на следните програми:

Програма	Планирани трошоци
Н10 – Основно образование	84,464,387
НА0 – Капитални расходи за основно образование	45,000
В10 – Детски градинки	28,939,000

- За средно образование планирани се 39,193,963 денари. Овие парични средства планирани се за реализација на следните програми:

Програма	Планирани трошоци
Н20 – Средно образование	39,193,963

9. За социјална заштита во Буџетот на Општина Берово за 2022 година планирани се 23,768,000 денари кои ќе бидат реализирани за:

- За стари лица планирани се 23,618,000 денари. Овие парични средства планирани се за реализација на следните програми:

Програма	Планирани трошоци
B20 – Домови за стари лица	21,143,000
ВБ0 – Капитални расходи за домови за стари лица	2,475,000

- За друга социјална заштита планирани се 150,000 денари. Овие парични средства планирани се за реализација на следните програми:

- Програма	Планирани трошоци
BA0 – Капитални расходи за детски градинки	120,000
X10 – Родова еднаквост	30,000

Финансирање на активностите утврдени во програмите на Буџетот на Општина Берово

Во буџетската апликација на Буџетот за 2022 година програмите се состојат од две ознаки: буква-буква или буква-бројка, додека на потпрограмите им се додава уште една ознака.

Во Буџетот се планирани средства за следниве надлежности во Општината и тоа:

Надлежност – Совет на Општина со две програми:

A00 – Совет на општина	8,593,000
A10 – Изборни активности и референдуми	495,000

Овие средства се планирани за извршување на следниве активности:

- трошоци директно поврзани со работа на советниците
- трошоци што се директно поврзани со работата на Советот на Општината
- постојана резерва (непредвидливи расходи) која ја распределува Советот на Општината
- тековни трошоци
- субвенции и разни трансвери
- отплата на рата за кредит и каматни плаќања
- трошоци поврзани со исплати по спроведени локални избори

Надлежност – Градоначалник со една програма:

D0 – Градоначалник	5,444,000
--------------------	-----------

Средствата се наменети за работата на Градоначалникот на Општината и тоа за:

- плата и надоместоци за Градоначалникот
- тековна резерва која ја распределува Градоначалникот
- патни трошоци за Градоначалникот
- други трошоци што се директно поврзани со работата на Градоначалникот

Надлежност – Општинска администрација со две програми:

E0 – Општинска администрација	24,119,000
EA – Капитални трошоци на Општината	3,660.000

Средствата се планирани за работа на општинската администрација и истите се распределени за:

- плати и надоместоци на вработените во општинската администрација
- тековно – оперативни трошоци за работењето на Општината вклучувајќи го и работењето на Советот, Градоначалникот, како што се :канцелариски материјали за потребите на Општината, телефонски сметки на Општината, тековни сметки за потрошена електрична енергија, потрошена вода, подигање на смет и други комунални услуги, тековни поправки и одржување на капиталните средства на општината, капитални трошоци за набавка на нова опрема, компјутерски софтвер и купување на возило.

Надлежност – Урбанистичко планирање со две програми:

F1 – Урбанистичко планирање	1,000,000
FA – Уредување на градежно земјиште(капитални трошоци)	1,150,000

Овие средства ќе бидат реализирани по Програмата за урбанистичко планирање за изработка на урбанистички планови за 2022 година како и за експропријација на градежно земјиште и изработка на проектна документација за инфраструктура.

Надлежност – Локален економски развој со три програми

G1 – Поддршка на ЛЕР	4,744,000
G2 – Поттикнување и развој на туризмот	460,000
GA – Изградба на комерцијални објекти	6,125,000

Средствата се планирани согласно Програмите за активностите на Општина Берово во областа на туризмот и ЛЕР во 2022 година и реализација на развојната програма – Штип и Берово заедно за подобрување на условите за живот на Ромската заедница.

Надлежност – Комунални дејности со четиринаесет програми

J0 – Одржување на урбана опрема	150,000
J2 – Одведување и пречистување на отпадни води	150,000
J3 – Јавно осветлување	6,100,000
J4 – Јавна чистота	2,690,000
J6 – Одржување и заштита на локалните патишта, улици и регулирање на режим на сообраќајот	1,300,000
J7 – Одржување и користење на паркови и зеленило	1,400,000
J8 – Други комунални услуги	500,000
JA – Изградба на јавно осветлување	4,250,000
JD – Изградба и реконструкција на локални патишта и улици	18,126,742
JF – Изградба на сообраќајна сигнализација	150,000
JG – Изградба на системи за водоснабдување	1,250,000
JI – Изградба на системи за одведување, прочистување на отпадни води	3,700,000
JK – Капитални расходи за јавна чистота	250,000
JN – Урбана опрема(капитални расходи)	620,000

Овие средства ќе бидат реализирани за одржување на урбаната опрема, одведување и пречистување на отпадни води, јавно осветлување, одржување на локални патишта, јавна чистота и одржување на паркови и зеленило и други комунални услуги, изградба на јавно осветлување, улици, потпорни ѕидови, водоснабдување.

Надлежност – Култура со пет програми

К1 - Библиотекарство	50,000
К2–Музејска и кинотечна дејност	3,973,977
К3 – Музејска и кинотечна дејност	40,000
К4 - Културни манифестации и творештво	1,605,000
КА-Културни манифестации и творештво(капитални расходи)	220,000

Средствата од оваа надлежност се дел од дотациите во областа од културата и се наменети за плати и надоместоци на вработените во домот на културата како и за комунални трошоци и тековно работење и средства во делот на самофинансирачките активности во износ од **120.000** денари наменети за стоки и услуги.

Средствата што се планирани да се реализираат преку К4 – Културни манифестации и творештво и КА- Културни манифестации и творештво (капитални трошоци) се средства предвидени со програмите за култура и културни споменици и наследство.

Надлежност – Спорт и рекреација со една програма

L0 – Спорт и рекреација	1,100,000
-------------------------	-----------

Средствата што се планирани за оваа надлежност се дел од Програмата за спорт за 2022 година.

Надлежност – Прекугранична соработка со една програма

МВВ – Волонтери преку граница	22,741,931
-------------------------------	------------

Средствата што се планирани за оваа надлежност се средства за реализација на развојната програма.

Надлежност – Образование со три програми

N1 - Основно образование	84.464,387
N2 – Средно образование	39,193.963
NA – Капитални расходи за основно образование	45,000

Во N1 – Основно образование се планирани средства од делот на дотациите во износ од **81.748.000 денари** наменети за плати и надоместоци на вработените во основното образование, за комунални трошоци и трошоци поврзани со реализација на надлежностите, како и

средства во делот на самофинансирачките активности во износ од **305,000 денари** и средства во делот на донации во износ од **2.456.387 денари**.

Во N2 – Средно образование се планирани средства од делот на дотациите во износ од 37.700.000 денари наменети за плати и надоместоци на вработените во средното образование и за комунални трошоци,стоки и услуги, како и средства во делот на самофинансирачките активности во износ од 200.000 денари и средства во делот на донации во износ од 1.293.963 денари за реализација на проекти.

Надлежност – Заштита на животната средина со една програма

R1 – Заштита на животната средина и природа	40.000
---	--------

Овде се планирани средства за испитување на квалитетот на водата за пиење и водите во реките и езерата.

Надлежност – Унапредување на здравствената заштита со една програма

T1 – Унапредување на здравствена заштита	216.000
--	---------

Во оваа надлежност се планирани трошоците за планираните услуги за извршување на дератизиција, дезинфекција и дезинсекција за тековната година.

Надлежност – Социјална заштита и заштита на деца со четири програми

V1 – Детски градинки	28,939,000
V2 – Домови за стари лица	21,143,000
VA – Капитални расходи за детски градинки	120.000
VB – Капитални расходи за домови за стари лица	2.475.000

Во V1 – Детски градинки планирани се средства од делот на дотациите во износ од **21.509.000 денари** за плати и надоместоци во детската градинка ОЈУДГ 23 Август и за комунални трошоци,стоки и услуги како и во делот на самофинансирачките активности во износ од **7.150.000 денари** наменети за комунални услуги,патни трошоци,тековно одржување,опрема и во донации планирани средства во износ од **400.000 денари**.

Во V2 – Домови за стари лица се планирани средства од делот на дотациите во износ од 6.608.000 денари наменети за плати на дел од вработените, а за друг дел се предвидени средства во основниот буџет во износ од **3.604.000 денари**. Од средствата од дотацијата предвидени се трошоци и за комунални услуги, материјали и реконструкција на објекти, како и во делот на самофинансирачки активности во износ од **8.424.000 денари** и во делот на донации планирани се средства во износ од **4.982.000 денари**.

Надлежност – Противпожарна заштита со две програми

W0 – Противпожарна заштита	9,836,000
WA – Противпожарна заштита (капитални расходи)	30,000

Во W0 – Противпожарна заштита се планирани средства од делот на дотациите во износ од 7,300,000 денари наменети за плати и надоместоци на вработените во ТППЕ што ги добиваме од Министерството за одбрана.

Планирани се средства и од Основниот буџет во износ од 2,536,000 денари наменети во најголем дел за плати и надоместоци и дел за комунални трошоци, регистрација и осигурување на возила, за поправки и тековно одржување на возилата на ТППЕ како и за набавка на опрема.

Надлежност – Родова еднаквост со една програма

X1 – Родова еднаквост	30,000
-----------------------	--------

Овие средства се предвидени за потребите околу организација и учество во одредени настани поврзани со родовата еднаквост.

Расходите планирани во Буџетот на Општина Берово за 2022 година ги разгледаваме според два критериума:

- Анализа на расходите на општината по намена (функционална класификација) и
- Анализа на расходите на општината по поодделни програми на Буџетот.